

OZNÁMENIE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

Podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

A. Základné údaje o obstarávateľovi:

1. **Názov :** Mesto Martin
2. **Identifikačné číslo:** 00316 792
3. **Adresa sídla:** Námestie S. H. Vajanského 1, 036 49 Martin
4. **Meno, priezvisko, adresa, tel.č. a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa:** Ján Danko, primátor mesta, Nám. S. H. Vajanského 1, 036 49 Martin, 043/413 14 21, danko@martin.sk
5. **Meno, priezvisko, adresa, tel.č. a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o strategickom dokumente a mieste konzultácie :** Mgr. Aneta Štanclová, Nám. S. H. Vajanského 1, 036 49 Martin, 043/4204 125, valachova@martin.sk

B. Základné údaje o strategickom dokumente:

1. **Názov :** Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Martin na roky 2024-2031 (ďalej aj „PHRSR mesta Martin na roky 2024-2031“)
2. **Charakter :**
Strategický dokument bude nový dokument PHRSR mesta Martin na roky 2024 – 2031. Predstavuje strednodobý strategicko-plánovací dokument v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v NSRR, pričom zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja príslušnej VÚC a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie regiónu a obce. PHRSR mesta Martin na roky 2024 – 2031 stanoví priority a smer rozvoja mesta Martin ako kľúčový nástroj na koordináciu prioritných rozvojových zámerov verejných a súkromných subjektov na území mesta, ale tiež na získavanie prostriedkov na ich realizáciu.
3. **Hlavné ciele :**
Vízia rozvoja mesta Martin do roku 2031: Mesto Martin do roku 2031 budovať ako moderné "Zdravé mesto", ktoré zvyšuje kvalitu života svojich obyvateľov v každom veku života, systematickým vytváraním podmienok a príležitostí pre moderné vzdelávanie, komplexnú zdravotnú a sociálnu starostlivosť a aktívne trávenie voľného času športom a kultúrou v zdravom a bezpečnom prostredí.

Hlavný cieľ strategického dokumentu: Ďalší rozvoj mesta Martin a naplnenie vízie jeho rozvoja do roku 2031 bude podmienený schopnosťou samosprávy a aktérov územnej spolupráce koordinovane reagovať na príležitosti a výzvy, ktorým mesto bude čeliť v nasledovných prioritách: (1) Plné využitie miestneho potenciálu, (2) Podpora miestnej ekonomiky, (3) Rozvoj miestnych služieb a (4) Lepšie spravovanie mesta a vecí verejných.

Každý strategický cieľ má zadané špecifické ciele, ktoré sú uvedené v prehľade nižšie. Počet stanovených cieľov vychádza z príležitostí, ktoré vie mesto využiť v súvislosti s čerpaním EŠIF v programovacom období 2021 -2027. Každý špecifický cieľ má zadané opatrenia, ich typové aktivity a kľúčové merateľné indikátory úspechu na posúdenie dopadu ich realizácie na mesto Martin.

Priorita	Špecifický cieľ		Opatrenie (počet)
1. PLNÉ VYUŽITIE MIESTNEHO POTENCIÁLU	1.1	Zabezpečovať ochranu a zlepšovať kvalitu prírodných zdrojov (ovzdušia, pôdy, lesov, biodiverzity, vody a prirodzených ekosystémov)	3
	1.2	Zachovávať a zhodnocovať kultúrne a historické dedičstvo a kultúrne – kreatívny ekosystém, profesionalizovať riadenie kultúry a rozvíjať živú kultúru	3
	1.3	Vytvárať podmienky pre všestranný rozvoj talentu u detí a mládeže a podporovať ich zdravý životný štýl	2
	1.4	Vytvárať podmienky pre aktívne športové vyžitie všetkých občanov mesta	3
2. PODPORA MIESTNEJ EKONOMIKY	2.1	Systematicky podporovať investovanie a podnikanie v meste	3
	2.2	Udržiavať a vytvárať dobré pracovné príležitosti na trhu práce	2
	2.3	Aktívne podporovať a posilňovať udržateľný rozvoj cestovného ruchu a systém destinačného manažmentu v regióne Turiec	4
3. ROZVOJ MIESTNYCH SLUŽIEB	3.1	Podporovať udržateľné riadenie architektonického a územného rozvoja mesta na princípoch participácie verejnosti	2
	3.2	Podporovať adaptáciu sídla a krajiny na dopady zmeny klímy	4
	3.3	Zavádzať princípy obehového hospodárstva a cirkulárnej ekonomiky a zlepšovať nakladanie s odpadom	1
	3.4	Podporovať udržateľnú dopravnú mobilitu	5
	3.5	Zlepšovať dostupnosť a zvyšovať efektívnosť energetickej infraštruktúry	2
	3.6	Vytvárať podmienky pre moderné a adaptabilné vzdelávanie	5
	3.7	Zabezpečovať moderné, dostupné, kvalitné a efektívne sociálne a zdravotné služby	5
	3.8	Vytvárať zodpovedajúce podmienky pre bývanie pre všetky skupiny obyvateľov	3
	3.9	Zvyšovať bezpečnosť obyvateľov a návštevníkov a zlepšovať ochranu ich života, zdravia a majetku	2
4. LEPŠIE SPRAVOVANIE MESTA A VECÍ VEREJNÝCH	4.1	Skvalitňovať služby občanom a optimalizovať procesy riadenia a komunikácie samosprávy	5
	4.2	Zlepšovať digitálnu dostupnosť a podporovať rozvoj „informačnej spoločnosti“	2
	4.3	Budovať a podporovať partnerstvá územnej spolupráce	1
CELKOM	19		58

4. Obsah :

Obsah strategického dokumentu:

- **Analytická časť:**

1. Všeobecná analýza
 - 1.1 Administratívne usporiadanie a sídelná štruktúra
 - 1.2 Prírodné danosti
 - 1.3 Pôdne pomery
 - 1.4 Demografické pomery
 - 1.5 Hospodárenie samospráv
2. Analýza dát podľa tematických oblastí
 - 2.1. Vzdelávanie, ekonomika a inovácie
 - 2.1.1 Ekonomické pomery, podnikanie a prosperita
 - 2.1.2 Vzdelávanie a inovácie
 - 2.1.3 Práca s mládežou
 - 2.2. Životné prostredie
 - 2.2.1 Integrovaný manažment krajiny a územné plánovanie
 - 2.2.2 Ochrana prírody a krajiny
 - 2.2.3 Sídelná zeleň a verejné priestranstvá
 - 2.2.4 Ovzdušie
 - 2.2.5 Vodný manažment
 - 2.2.6 Odpadové hospodárstvo
 - 2.2.7 Environmentálne vzdelávanie, výchova a osвета
 - 2.3. Infraštruktúra
 - 2.3.1 Dopravná infraštruktúra
 - 2.3.2 Preprava osôb
 - 2.3.3 Technická a energetická infraštruktúra
 - 2.3.4 Moderná samospráva a digitálna infraštruktúra
 - 2.3.5 Informačná infraštruktúra
 - 2.4. Sociálna stabilita
 - 2.4.1 Zdravotná starostlivosť
 - 2.4.2 Sociálna starostlivosť a sociálne služby
 - 2.4.3 Bývanie
 - 2.4.4 Bezpečnosť a civilná ochrana
 - 2.5. Identita a sebestačnosť
 - 2.5.1 Kultúra
 - 2.5.2 Šport
 - 2.5.3 Cestovný ruch
 - 2.5.4 Cezhraničná a medzinárodná spolupráca
3. SWOT analýza za územie UMR Martin
4. Trendy rozvoja

- **Strategicko - programová časť**
- **Realizačno - finančná časť**
- **Východiskové dokumenty**
- **Vysvetlenia použitých skratiek**
- **Prílohy**

5. Uvažované variantné riešenia :

Strategický dokument nie je spracovaný variantne.

6. Vecný a časový harmonogram schvaľovania :

03-04/2023	Identifikácia potreby a impulzov vypracovania PHRSR mesta Martin a rozhodnutie o začatí prípravných prác.
04-06/2023	Prípravné práce, spracovanie a schválenie vstupnej správy, vyhlásenie VO na spracovateľa dokumentu.
06-08/2023	Spracovanie analytickej časti.
09-11/2023	Spracovanie strategicko - programovej časti.
11/2023	Spracovanie realizačnej časti a finančného plánu.
10-11/2023	Pripomienkovanie PHRSR mesta Martin na roky 2024-2031 – členovia tematických pracovných skupín.
11/2023	Zapracovanie pripomienkovania, finalizácia dokumentu.
12/2023	Schválenie PHRSR mesta Martin na roky 2024-2031 na Mestskom zastupiteľstve.

7. Vzťah k iným strategickým dokumentom :

Strategické dokumenty a politiky EÚ

- Agenda 2030 pre udržateľný rozvoj
- Ciele politiky EÚ v programovacom období 2021-2027
- Európska zelená dohoda (European Green Deal) publikovaná v decembri 2019, ktorá stanovuje plán opatrení s cieľom prechodu na plne klimaticky neutrálne hospodárstvo EÚ
- Európa 2020 Stratégia pre inteligentný a udržateľný rast podporujúci začlenenie, COM(2010) 2020 v konečnom znení
- Európska stratégia pre nízko emisnú mobilitu (COM(2016) 501 z 20. 7. 2016)
- Plán prechodu na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo do roku 2050, COM(2011) 112 v konečnom znení Energetický plán do roku 2050 COM(2011) 885 v konečnom znení
- Nástroj na prepájanie Európy v oblasti dekarbonizácie hospodárstva a podpory využívania čistej energie
- Program pre sociálnu zmenu a inovácie v oblasti zamestnanosti a sociálneho začleňovania

Strategické dokumenty na úrovni SR

- Národné priority implementácie Agendy 2030 (MIRRI)
- Návrh Vízie a stratégie rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030
- Národná stratégia regionálneho rozvoja (MIRRI)
- Návrh Národného investičného plánu Slovenskej republiky na roky 2018 – 2030 (MIRRI)
- Východiskový návrh priorít SR pre politiku súdržnosti na programovacie obdobie 2021 –2027 (ÚPVII)
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska (skrátene KURS)
- Stratégia hospodárskej politiky SR do roku 2030 (MH SR) • Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030 (MDV SR)
- Nízkouhlíková stratégia rozvoja SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050 (MŽP SR)
- Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (MŽP SR) Koncepcia mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 (MDV SR)
- Integrovaný národný energetický a klimatický plán do roku 2030 Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy
- Plán obnovy a odolnosti (MF SR)

Strategické dokumenty na území mesta Martin

- Program hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja mesta Martin na roky 2016-2023
- Integrovaná územná stratégia UMR Martin 2023-2030

8. Orgán kompetentný na jeho prijatie:

Mestské zastupiteľstvo mesta Martin.

9. Druh schvaľovacieho dokumentu:

Uznesenie Mestského zastupiteľstva mesta Martin.

C. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia

Požiadavky na vstupy:

Realizácia PHRSR mesta Martin na roky 2024-2031 nebude vyžadovať žiadne dodatočné vstupy relevantné pre posudzovanie z hľadiska vplyvov na životné prostredie. Naopak, koncepcia strategického dokumentu je zameraná na zníženie materiálových a energetických vstupov do miestnej ekonomiky na vymedzenom území. Naplnenie stratégie konkrétnymi projektmi bude predmetom posúdenia podľa zákona na úrovni posudzovania vplyvov na životné prostredie jednotlivých činností a dokument ako taký nevytvára priamy rámec pre projekty alebo činnosti podľa prílohy č. 8 Zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Pri spracovaní PHRSR mesta Martin na roky 2024-2031 budú využité:

- dostupné existujúce poznatky získané v rámci prípravných prác, osobitne dôležité strategické a koncepčné dokumenty (ŽSK) zaoberajúce sa parciálnymi problémami, ktoré budú riešené v PHRSR ŽSK,
- stratégie a koncepčné materiály s celoštátnou pôsobnosťou, Partnerská dohoda SR na roky 2021-2027, návrh OP Slovensko
- výstupy z verejných diskusií s aktérmi (identifikácia problémov/výziev, cieľov a rozvojových zámerov aktérov v dotknutom území),
- požiadavky a rozvojové zámery zástupcov mesta Martin
- súbory štatistických dát pre inventarizačnú a analytickú časť (primárne a sekundárne dáta)
- relevantné právne normy,
- odborné kapacity v území ako vytvorené tematické pracovné skupiny, ktorých členovia a členky zastupujú široké spektrum organizácií a združení za jednotlivé definované oblasti.

V procese spracovania strategického dokumentu boli premietnuté a zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie prevádzkované mestom Martin, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty a jeho jednotlivé orgány: poslanci zastupiteľstva, primátor a vedenie mesta Martin, zástupcovia komisií pri mestskom zastupiteľstve Martin.

Údaje na výstupoch :

Výstupom procesu plánovania bude strategický dokument – Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Martin na roky 2024-2031 (PHRSR mesta Martin na roky 2024-2031), prerokovaný a schválený Mestským zastupiteľstvom mesta Martin. PHRSR mesta Martin na roky 2024-2031 má v strategickej časti formulovanú víziu, hlavný cieľ a priority, ktoré vyplynuli z identifikovaných problémov na území mesta Martin.

V rámci stanovených prioritných oblastí boli zadefinované 4 strategické ciele a 19 špecifických cieľov (bližšie uvedené v bode 3).

Údaje o priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie :

1. Vplyv na zdravotný stav obyvateľstva:

Strategický dokument nemá priamy vplyv na zdravotný stav obyvateľstva. Vytvára však predpoklady na zvýšenie kvality života obyvateľov v rámci územia mesta Martin. Medzi priority a konkrétne špecifické ciele prioritne alebo sekundárne zamerané na zlepšenie kvality obyvateľstva patria:

Priorita 1: Plné využitie miestneho potenciálu

špecifické ciele:

- 1.1 Zabezpečovať ochranu a zlepšovať kvalitu prírodných zdrojov (ovzdušia, pôdy, lesov, biodiverzity, vody a prirodzených ekosystémov)

Priorita 2: Podpora miestnej ekonomiky

špecifické ciele:

- 2.3 Aktívne podporovať a posilňovať udržateľný rozvoj cestovného ruchu a systém destinačného manažmentu v regióne Turiec

Priorita 3: Rozvoj miestnych služieb

špecifické ciele:

- 3.1 Podporovať udržateľné riadenie architektonického a územného rozvoja mesta na princípoch participácie verejnosti
- 3.2 Podporovať adaptáciu sídla a krajiny na dopady zmeny klímy
- 3.3 Zavádzať princípy obehového hospodárstva a cirkulárnej ekonomiky a zlepšovať nakladanie s odpadom
- 3.4 Podporovať udržateľnú dopravnú mobilitu
- 3.5 Zlepšovať dostupnosť a zvyšovať efektívnosť energetickej infraštruktúry
- 3.7 Zabezpečovať moderné, dostupné, kvalitné a efektívne sociálne a zdravotné služby
- 3.9 Zvyšovať bezpečnosť obyvateľov a návštevníkov a zlepšovať ochranu ich života, zdravia a majetku

V rámci jednotlivých priorít sú strategické ciele definované s dôrazom na zlepšovanie kvality života obyvateľov nielen zlepšovaním kvality životného prostredia (technickej a environmentálnej infraštruktúry), ale aj služieb obyvateľom priamo spojených s podporou ich zdravia a to podporou rozvoja relevantnej infraštruktúry (najmä športovej a voľnočasovej) a poskytovaním kvalitných verejných služieb v oblasti poskytovania zdravotnej starostlivosti a sociálnych služieb.

2. Vplyv na chránené územia:

PHRSR mesta Martin na roky 2024-2031 sa v rámci svojich priorít a cieľov zameriava na ochranu a zamedzenie degradácie prírodného dedičstva. Navrhované projektové zámery budú realizované v zmysle platnej legislatívy SR v oblasti ochrany prírody a krajiny, čím budú rešpektovať jednotlivé stupne ochrany v riešenom a dotknutom území. Dokument má všeobecný charakter bez konkrétneho spôsobu realizácie aktivít, preto nie je reálne špecifikovať riziká súvisiace s jeho realizáciou na chránené územia. Jednotlivé investičné projektové zámery budú podliehať samostatnému posudzovaniu vplyvov na životné prostredie v zmysle platnej legislatívy.

3. Možné riziká súvisiace s uplatňovaním strategického dokumentu :

Postup prípravy strategického dokumentu bol ovplyvnený hlavne komunálnymi voľbami v roku 2022 a globálnou krízou spôsobenou najskôr pandémiou COVID-19

a následnou vojnou na Ukrajine. Rizikami súvisiacimi s implementáciou PHRSR mesta Martin na roky 2024-2031 je taktiež nepredvídateľnosť globálneho ekonomického vývoja a v dobe jeho tvorby nevyjasnené, resp. meniace sa podmienky podpory rozvoja kraja z fondov Európskej únie.

Riziká spojené s charakterom udalostí:

- politická a ekonomická nestabilita
- nové zistenia analýz (vrátane zlej interpretácie)
- nedostatočná informovanosť alebo prenos informácií
- možné reformy v oblasti spravovania územia a tvorby verejných politík
- nedostatočná koordinácia (medzi-inštitucionálna i vnútro-inštitucionálna)
- nedostatočné odborné kapacity
- nedostatočné zladenie očakávaní, potrieb a záujmov aktérov pri tvorbe dokumentu

Vzťahové riziká:

- nepochopenie princípov otvoreného spravovania a úlohy aktérov
- napätie v reakcii na rozličné udalosti, riešenia
- nejasnosť v rôznych stratégiách
- nechut' / nedôvera jednotlivých aktérov

Systémové riziká:

- nejasný model financovania administratívnych a organizačných kapacít
- nesystémový prístup národnej úrovne k riadeniu regionálneho a miestneho rozvoja

4. Vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice :

Územie mesta Martin nemá spoločnú hranicu s iným štátom. Nepredpokladajú sa žiadne významné vplyvy PHRSR mesta Martin na roky 2024-2031 na životné prostredie presahujúce štátne hranice Slovenskej republiky.

D. Dotknuté subjekty

1. Vymedzenia zainteresovanej verejnosti vrátane jej združení :

- právnické a fyzické osoby pôsobiace na území mesta Martin
- všetci občania, združenia a iniciatívy občanov na území mesta Martin
- akademické a vzdelávacie inštitúcie na území mesta Martin
- poskytovatelia verejných služieb na území mesta Martin
- mimovládne organizácie na území mesta Martin

2. Zoznam dotknutých subjektov :

- vid'. Príloha č.1 - Rozdeľovník

3. Dotknuté susedné štáty :

- žiadne

E. Doplnujúce údaje

1. Mapová a iná grafická dokumentácia :

- dokument neobsahuje mapové a grafické časti

2. Materiály použité pri vypracovávaní strategického dokumentu:

- Európska Zelená Dohoda (European Green Deal)
- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021-2027
- Program Slovensko 2021-2027
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR (NSRR) 2014-2030
- Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja 2022-2030
- Program hospodárskeho, sociálneho a kultúrneho rozvoja mesta Martin na roky 2016-2023
- Integrovaná územná stratégia UMR Martin 2023-2030
- Koncepcie práce s mládežou mesta Martin na roky 2022-2028
- Koncepcia práce s mládežou mesta Martin na roky 2016-2021
- Koncepcia rozvoja športu mesta Martin 2016-2021
- Koncepcia rozvoja škôl a školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Martin do roku 2026
- Koncepcia rozvoja mesta Martin v oblasti tepelnej energetiky – aktualizovaná verzia do roku 2023
- Komunitný plán sociálnych služieb mesta Martin 2021-2030
- Územný generel dopravy mesta Martin
- Usmernenia pre odpadové hospodárstvo mesta
- Územný plán mesta Martin a jeho Zmeny a doplnky (ZaD)
- Komunitný plán sociálnych služieb na roky 2018-2022
- Cestná databanka, Slovenská správa ciest, 2021
- Výsledky celoštátneho sčítania dopravy v SR v roku 2015 za okres Martin (Slovenská správa ciest)

F. Miesto a dátum vypracovania oznámenia : Martin, 1. december 2023

G. Potvrdenie správnosti údajov:

1. Meno spracovateľa oznámenia :

Mgr. Aneta Štanclová, referent pre stratégiu a regionálny rozvoj
Oddelenie pre stratégiu, regionálny rozvoj a cestovný ruch
Mesto Martin - Mestský úrad
Nám. S. H. Vajanského 1, 036 49 Martin
stanclova@martin.sk, 043/4204 125

**2. Potvrdenie správnosti údajov oznámenia podpisom oprávneného zástupcu
obstarávateľa, pečiatka :**

Ján Danko, primátor mesta Martin

Mesto Martin - Mestský úrad

Nám. S. H. Vajanského 1, 036 49 Martin

jan.danko@martin.sk, 043/4204 175

Ján Danko
primátor mesta Martin